

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
გარემოს ეროვნული სააგენტო

ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. №150 ტელ.: +995 32 243 95 03; ფაქსი: +995 32 243 95 02

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

N 128/ს
20/03/2023

128-21-4-202303201357

ქ. თერჯოლაში, შპს „რუსელოისის“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „რუსელოისის“ მიერ, გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში წარმოდგენილია ქ. თერჯოლაში, სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება.

2008 წლის 24 ნოემბერს შპს „ა.დ.ვ.-ტოგოს“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოს ექსპლუატაციაზე გაიცა №38 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა №00139 (ბრძანება №759). 2014 წლის 17 ივნისს შპს „ა.დ.ვ.-ტოგოზე“ გაცემული გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა გადაეცა შპს „რუსმეტალს“ (ბრძანება №000075), ხოლო 2016 წლის 3 თებერვალს აღნიშნული ნებართვა შპს „რუსმეტალისგან“ გადაეცა შპს „რუსელოისს“. 2020 წლის 26 ნოემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, ზემოაღნიშნულ საქმიანობაზე გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება №2-1095).

2021 წლის 16 ნოემბერს, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა შპს „რუსელოისის“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოს ინსპექტირება და „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის“ 79⁷-ე და 79⁸-ე მუხლების პირველი ნაწილებითა და „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ 42-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტზე შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №065827 ოქმი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმო განთავსებულია ქ. თერჯოლაში, ყოფილი შამპანურის ქარხნის ტერიტორიაზე, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ 12 719 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 33.09.43.669). დოკუმენტის მიხედვით, საწარმოდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 1000 მეტრით, ხოლო უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი, მდ. ჩოლაბური - 800 მეტრით. თუმცა, მონაცემთა ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ სასარგებლო წიაღისეულის

გადამამუშავებელი საწარმოდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 700 მეტრით, ხოლო მდ. ჩოლაბური 250 მეტრით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, სასარგებლო წიაღისეულის (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) გადამამუშავებელ საწარმოში განხორციელდა ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება, კერძოდ, გზშ-ის ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, ობიექტზე მადნის გაწყლოვანებისათვის წყლის გამოყენება გათვალისწინებული იყო ტექნიკური წყლების შემკრები რეზერვუარიდან (ტბორიდან) მიწოდებული წყლით, რომელიც სალექარში გავლის შემდეგ, კვლავ ბრუნდებოდა ტბორში. ტექნიკური წყალმომარაგების სისტემა წარმოადგენდა ჩაკეტილ ციკლს. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდგომ, საწარმოში მადნის გაწყლოვანებისათვის წყლის აღება ხორციელდება მდ. ჩოლაბურიდან, ხოლო გამოყენებული წყალი, სალექარში გავლის შემდეგ, ჩაედინება მდ. ჩოლაბურში. ამასთან, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, ასევე გათვალისწინებულია №38 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით განსაზღვრული პირობის ცვლილება. კერძოდ, აღნიშნული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მე-4 პუნქტის მიხედვით, გათვალისწინებული იყო კარიერთან ახლოს მადნით დატვირთული მანქანების გასარეცხი დანადგარის მოწყობა გამწმენდთან ერთად, რომელიც გამორიცხავდა კარიერიდან ტრანსპორტით ამოტანილი მადნიანი ტალახის მტვრის სახით გაფანტვას გარემოში. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შედეგად, მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს ტერიტორიაზე აღარ განხორციელდება კარიერიდან შემოსული, ნედლეულით დატვირთული და ასევე პროდუქციის გადატანისთვის განკუთვნილი ავტომობილების მარის რეცხვა. ავტოსატრანსპორტო საშუალების მარაზე დაგებული იქნება სითხეგაუმტარი გეომემბრანა, რომელიც უზრუნველყოფს მანქანის მარაზე შლამების შეკრებას, რაც გამორიცხავს გარემოს დაბინძურებას. დოკუმენტში არ არის მოცემული აღნიშნული ცვლილების დასაბუთება და არ არის შეფასებული გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე შესაძლო ზემოქმედება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, ტექნოლოგიური ციკლისათვის წყალაღება ხორციელდება მდ. ჩოლაბურიდან, ტუმბოს საშუალებით (წარმადობა 60 მ³/სთ). წყალაღების წერტილის GPS კოორდინატებია: X-330084, Y-4669405. საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში გამოსაყენებელი საწარმოო წყლის ხარჯი, სამუშაო გრაფიკის გათვალისწინებით, შეადგენს 79 680 მ³-ს. მდინარიდან საწარმოს წყალი მიეწოდება 150 მ სიგრძის და 100 მმ დიამეტრის მქონე მილის საშუალებით. ტექნიკური წყალი ისხმება ვიბროცხავზე მადანთან ერთად და გამოიყენება ტექნოლოგიურ პროცესში მადნის მოსარეცხად. გამოყენებულ წყალს მიყვება შლამი, რომელიც შედგება უხსნადი, მცირე ზომის ნაწილაკებისაგან. შლამიანი წყალი იკრიბება ტექნოლოგიურ მოედანზე, რომელიც სადრენაჟე და სანიაღვრე არხებით ჩაედინება 4 საფეხურიან ჰორიზონტალურ სალექარში. დოკუმენტის თანახმად, პირველ ორ სალექარში, რომელთა ზომებია 4x4x3 მ, ხდება მსხვილი ზომის შეწონილი ნივთიერებების გამოყოფა. ჩამდინარე წყალი მცირე ზომის ნაწილაკებისგან გასაწმენდად მიეწოდება გამწმენდის მე-3 და მე-4 სექციებს. მე-3 განყოფილების ზომებია 23x4x3 მ, ხოლო მეოთხის - 30x6x3 მ. ორივე სალექარის მუშა სიღრმეა 3 მეტრი, ხოლო საერთო მუშა მოცულობა 700 მ³. სალექარიდან გამოსული გაწმენდილი ჩამდინარე წყალი, საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილი ღია არხით (სიგრძე - 200 მ, სიგანე - 2.5 მ), ჩაედინება მდ. ჩოლაბურში. სკრინინგის განცხადების თანახმად, სანიაღვრე წყლების დაბინძურება ძირითადად შესაძლებელია შლამსაყარიდან და ნაწილობრივ ტერიტორიაზე დასაწყობებული მანგანუმის მადნის სანაყაროდან, რისთვისაც ობიექტზე გათვალისწინებულია შლამსაყარის პერიმეტრის შემოსაზღვრა დამწრეტი არხებით, რომლებსაც მიუერთდება შლამსატარიდან და კუდსაცავიდან წარმოქმნილი ჩამდინარე

წყლები, რომლებიც ასევე დაერთებული იქნება სალექარზე. ჯამურად სალექარში ჩაშვებული წყლის მოცულობა, დამუშავებული მასალისა და წლიური მაქსიმალური სანიაღვრე წყლების წარმოქმნის გათვალისწინებით, იქნება 64 348.5 მ³. წყალჩაშვების წერტილის GPS კოორდინატებია: X-330067, Y-4669435. აღსანიშნავია, რომ სკრინინგის განცხადებაში ჩამდინარე წლების გაწმენდის ტექნოლოგიური პროცესის მიმდინარეობის სქემები ურთიერთშეუსაბამოა და ასევე არ ემთხვევა დოკუმენტის ტექსტურ ნაწილს, რაც საჭიროებს დაზუსტებას. ამასთან, დოკუმენტში მითითებულია, რომ საწარმოო წყლის მექანიკური გაწმენდის შემდეგ, შეწონილი ნაწილაკებისა და მანგანუმის კონცენტრაცია წყალში არ უნდა აღემატებოდეს დადგენილ ნორმებს, თუმცა, არ არის მოცემული სალექარის ეფექტურობა და დამაბინძურებელი ნივთიერებების შესაბამისი ხარისხობრივი მაჩვენებლები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით გათვალისწინებული სამშენებლო სამუშაოების (არხების მოწყობა) განხორციელებისას წარმოქმნილი სამშენებლო ნარჩენების გატანა განხორციელდება შესაბამისი კომპანიის მიერ, ხელშეკრულების საფუძველზე. სალექარში დაგროვილი შლამი (14 000 ტ) დაგროვების შესაბამისად ამოღებული (წელიწადში 3-ჯერ) და გატანილი იქნება სარეალიზაციოდ. სკრინინგის განცხადებაში არ არის მოცემული ინფორმაცია საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი შლამის შესახებ (ნარჩენის კოდი, დასახელება, შემდგომი მართვა), საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ დადგენილების შესაბამისად. დოკუმენტში ასევე არ არის მოცემული წარმოქმნილი შლამის დროებითი დასაწყობების მეთოდებისა და პირობების შესახებ ინფორმაცია, წარმოქმნილი შლამის რაოდენობის (14 000 ტ) გათვალისწინებით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში გათვალისწინებული ღონისძიებები შეიძლება შეფასდეს პოზიტიურად და აღნიშნული ცვლილებებით ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. თუმცა, დოკუმენტში არ არის შეფასებული და დასაბუთებული მანქანის ძარაზე დაგებული სითხეგაუმტარი გეომემბრანის ეფექტურობა (თუ რამდენად უზრუნველყოფს კარიერიდან ტრანსპორტით ამოტანილი მადნიანი ტალახის მტვრის სახით გაფანტვის და შესაბამისად, გარემოს დაბინძურებისაგან პრევენციას), არ არის მოცემული და განხილული ნედლეულის, პროდუქციისა და შლამების/კუდების ტრანსპორტირებისას ავტომანქანების მოძრაობის მარშრუტ(ებ)ი, ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი. შესაბამისად, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მოსალოდნელი ზემოქმედება, უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან დაშორების მანძილის გათვალისწინებით (700 მ) საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოს სიახლოვეს არ მდებარეობს არქეოლოგიური და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, დაცული და ტყით მჭიდროდ დაფარული ტერიტორიები, სადაც გავრცელებულია საქართველოს „წითელი ნუსხის“ სახეობები. ობიექტი განთავსებულია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილ გარემოში, სამრეწველო ზონაში, სადაც ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა და მცენარეული საფარი წარმოდგენილი არ არის. საწარმოს სიახლოვეს არ ფიქსირდება ცხოველების ბინადრობისათვის ხელსაყრელი პირობები. შესაბამისად, ობიექტის ექსპლუატაციით გარემოს აღნიშნულ კომპონენტებზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოდან 500 მეტრიან რადიუსში მსგავსი საწარმო ობიექტ(ებ)ი არ ფუნქციონირებს, შესაბამისად, საქმიანობა არ არის დაკავშირებული კუმულაციურ ზემოქმედებასთან.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და გადაიგზავნა თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიაში საინფორმაციო დაფაზე განთავსების მიზნით. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, საზოგადოების მხრიდან, აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სააგენტოში არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკრინინგის განცხადების შესწავლით დგინდება, რომ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით გათვალისწინებული ღონისძიებები შესაძლოა დაკავშირებული იყოს გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან, რაც საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილისა და მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ქ. თერჯოლაში, შპს „რუსელოისის“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი (მანგანუმის მადნის გამდიდრება) საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება **დაექვემდებაროს** გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „რუსელოისის“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად, უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „რუსელოისის“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „რუსელოისის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თერჯოლის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

თამარ ფიცხელაური

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო